

Vânătoarea

FRAGMENTE DE ROMAN DE

platon pardău

uniforma verde. Petrescu și Galan dormeau. Prin usa jumătate cu ferăstrău, li se vedeau hainele atârnate pe scările. Să mergem la urlet de lupi, spuse omul care nu era prea vorbăreț.

— Cum te numești, dumneata? îi întrebă Virgil Virgil.

— Corduneanu Ion, zise omul cu uniformă. Sînt paznic de vânătoare.

— Bine, atunci la urlet de lupi, tovarășe Corduneanu!

Călin consimți și el să mergea la urletul de lupi, care putea avea loc abia seara după ce vor fi ieșit stelele.

— Stele pe vremea asta? se îndoiese Galan care se trezise dar auzind despre ce este vorba se culcase înapoi. Petrescu spuse că el nu vine. La urlet de lupi e bine să fie cit mai puțin.

— Ce puscă îți dai?

— Lock-hok-ul. Nu zmuțește aproape deloc. Bok-ul era o pușcă cu două țevi, una peste alta. Virgil Virgil o scoase din tocul de piele și verifică dacă nu e încărcată. Ignoră privirea jignită a lui Petrescu.

— La scurta mea, îi spuse lui Călin.

— Nu-i nevoie.

— Ia-o, dămnele. Nu vreau să spună tatăl dumitale că din cauza mea...

— Nu va spune.

aurel-dragoș munteanu

În Munții Apuseni

Se-ndreaptă brazii spre lumină
Fără să caute unu înțele
În tainele ce-odine se țese
Pe apa zilei care vine

Foșnind mătasea unui vechi eres
Născut din visul de mai bine
Al unui neam ce s-o găsit edes
Pe pragul dintre fire și genune.

Și totuși pe umeri grei de moț
Chiar cerul obosit se lasă
Iar zeul trist își face casă
La Padiș pe-un picior de plai
Unde și timpul cel grăbit adostă.

Pelerin

Minunea mea,
Singularitate,
Cît de mare este puterea ta
Cît de adinc este calmul
Fiorii tale de letus
Destăcuță peste marginile lumii
Ca o binecuvîntare.

Fata zeului se arătă
Numai celor aleși de tine,
Minunea mea,
Numaș pelerinilor
Din pustii de jar
Al singurătății.

Cantoul de vânătoare era la marginea rîului. Din riu pe un șanț subțiriț în pârâie lina, fusese tras eșteșul unde pădurarii lineau pătrăvi și cite o loastră. Virgil Virgil văzuse astă vară cum peștii erau păziți de-un cîine ciobănesc roșcat și flocoș. Tot atunci fusese martorul unei scene unice: ametei de foggălia peștilor în apa ca lacrima, cîinele sărise să prindă unul. Merita vînatul mîrului dîlăului cînd oglinda apei se făcuse lăndări, iar el trebuia să urce malul, uluit și îngreunat de mil.

Cantoul se compunea din două cășute de lemn, cu verandă, proaspăt drănițite, încit acoperișurile lor luceau ca niște șolzi mari. Scorulul stătea drept între ele, legătura, plin de oșana cărămizii, care înamni acuză uscat, aidoma unei statui de Giacometti, iară.

Cum făcură cotul drumului, zăriră scorulul. În mașină miroșea plăcut a metal și unșori. Virgil Virgil luase „Arn” și nu „Dacia”, prea slabă pentru poteci și drumeguri de munte. Pe lângă asta, Călin, volanul robusteții mașini, avea sentimentul drumului și al faptului că mașina e în mîinile lui.

Coti pe podețul de piatră. Un hărbat în uniformă verde se repezi să deschidă. Ca două aripi, porțile se lăsară în lături, ușoare și bine unse în încheieturile lor.

— Lata-ne în mașină, exclamă Virgil Virgil, sărind de pe scara înaltă, în timp ce Petrescu și Galan trăgeau de curelele ruscacilor și scoceau din mașină puștile în tocuri de piele. Fărat că n-am luat și fotoreporterul cu noi.

— Am eu aparat, spuse Petrescu.

Era un hărbat de vreo cincizeci de ani, înconșinat de umeri, înalt lat în spate și care se mișca ușor. Porml primul pe cărarea udă, mișcînd repede picioarele încălțate cu ciorapi înalți și virștați. Amindouă puștile el le ducea. Foștul pilot Galan îl urma ducînd un ruscac minuscul. El era omul care trebuia să distreze vînatul. Tot drumul tușise și aculpase. Era reformat. Ceată era și aici, dar mai curățată. Trecea, pe-te, peste dealuri, atropînd virturile brazilor întunecați.

— Plouă, zise Călin.

În timpul drumului ocupase locul de lîngă Virgil Virgil, ca o favoare făcută unuia ce era inițial cară aici.

— Cred că tatăl dumitale va fi înclintat cînd va afla în ce mod îți-am început atagiul, zise Virgil Virgil.

Căuta din ochi un loc de parcare mai bun, aici era prea în văzul drumului.

— Nu-i nevoie, îi liniști hărbatul în uniformă verde. Acum nu vine nimeni.

Galan, pe prag lungea, Călin luase un ruscac și-i ducea atîrnat de curele, ca pe o căldare.

— Atenție. Sînt sticle înăuntru! îi strigă Galan și Călin zmeuc un pic de curele, încit burta ruscacului se depărta de pămînt.

Deși lui Virgil Virgil i se oferise încăperea destinată marilor oșpeti, aleșii o camoră împărțită cu Călin. Petrescu voia să arate că îi acordă respectul cuvenit și înțelega să-și pună la dispoziția redactorului șef posibilitățile, prieperea și autoritatea lui de responsabil al filialelor de vînatore ale județului.

— Sforă! îi întrebă Virgil Virgil pe Călin.

— Nu, zise acesta, și lăsa ruscacul pe-un scaun în sala de mese.

Mîncarea o prepară Galan.

— Am vînat în tot ce-i pădure în țara asta, se lăuda Galan pilotul pensionar, împărțind repede, abil, cu scurte aruncături de mîini farfurile de plastic. Pășea mai mult, chehnăr decît „as al ultimului război al acurului”. Petrescu îl ducea după el ca pe-un port-bonheur. O să vă mireți dar cel mai grozav mistret din viața mea l-am împușcat în Delta, zicea el și tăia ceapa în felii străvezi, să facă una din teribilele sale salate, gustasele salate din nimice cunoscută în cercurile de vînatore ale județului.

— Era scîpat de pe vreo corabie, zise, rar, Petrescu.

Galan tuși, înroșindu-se. Avea urechi mari și transparente. Mai ales urechile i se înroșeau cînd tușea.

— Trebuie să fi fost un porc marin, îi tachină Petrescu.

— În Delta mistretul trăiește mai adesea decît în pădure. Există o întreagă literatură despre asta...

Vorbise Călin. Galan combina surorile de lîmle, săra, împărțea brînză, tăia pîinea.

— Nu, spune-mi, în vîntul acestui seapății! Noi ne vom înțelege de minune, fiindcă miei dumpeata, nici eu nu avem pusră.

După amiaza era program de voie. Vînatorele avea să înceapă abia a doua zi, cînd dealurile trebuiau luate cu asalt disedidimeat.

Dumneata ai mai văzut vînatore pe o așa ceală? îi întrebă Galan pe omul cu uniformă verde. N-o să ne împușcăm unii pe alții?

— Trebuie să fim cu băgare de seamă, zise omul.

În camere se făcuse foc de pe la amiază. Lemnele de brad trosneau și poneau lîngă de fierăți. Cînd Călin deschise ușa sobei, foștul lui ca și cum s-ar fi mișnat într-odată, Virgil Virgil luase haine de schi, hanoracul nou trecea greu peste cap, bocancii miroșeau a ceară; Călin îl ajută să-și răsucească gluga și să strîngă șireturile cu capete de metal.

— Multumesc, spuse Virgil Virgil. Apoi inspectă hainele lui Călin. Nu era rău dacă te înțînăci mai gros. Chiar dacă nu mă zăpăcă bugii și scurta n-au să-ți tîna de cald cine știe cît.

— În grabă, n-am luat alte haine.

— Al plecat cu ceartă? Adică vreau să te întreb: o faci împotriva voinței părinților?

— A nu, făcu negășitor Călin și se întoarse la sobă. Tata o de părere să mă descurc singur.

— Și mama?

— Mama e de părerea tatei, spuse Călin.

Virgil Virgil se uită atent la adolescentul deșirat de lîngă sobă, — palid, cu fața triunghiulară și ochi morți, — de peste —; era o glumă? Nici urmă de zîmbet.

Virgil Virgil se abătă de la programul de voie al zilei.

— Tot duc o viață sedentară. N-ai vreo idee pentru azi? îi întrebă mai tîrziu pe omul cu uniformă verde.

Plecăciuni pin' la pămînt
pină sub.
Cărierii pentru suflet și mîna
iluzii la cub.
Mașinării discrete întoarse pin' la rețu
pentu surii și aplauze.
Moartea își dezvelește pupile
însă numai în pauze.

Invocație Poesiei

Tu făcără-părere, tu simbur
core-mi luminezi palmela
pină la scrum,
îngăduie-mi mie, cea nenumită
să mă alătui numelui tău de acum.
Tu, care mă cheltui fibră cu fibră
lăsîndu-mă cu ochii goi
în fața taurului îngerunchear de spodă
aibi grijă,
de bună soie în umiliții
m-am confundat pentru tine
ca în cea mai curată zăpedă.
Tu, care-mi sorbi încercarea
în fața singelui țigîni sub pumnului
înfipt în oglinzi
aibi grijă
pe ce-ai să mă vinzi!
Oho, surizînd am risipit nisipul
clepădrii, fără habar
ca să ating vîșmintul tău rar,
susurul lui, care îmi arde timpanele
stredelilor
aibi grijă,
numai sub zimții unei singure stele
voi putea pentru tine să mor.

Iluzia forței

Mă poți ucide atîi de lesne
cu umbra lunii cătușă pe glezne.
Privindu-mă doar poți stînge ușor
făcia acestui pămînt vorbitor.

Virgil Mancaș: „Marginea satului”

Mi-e teamă și nu mi-e, pot încă să strig
din canul de umbră, din unghiul de frig.
Pot încă fugi, cum mai pot amina
marginea clipei care mă vrea.
Doar gîndul în care mă-ți oplecată
sub toate securile lumii deodată
mereu, cu durere, sîșifă reface
plasma secretă. În miezul ei zace
conturul umii, omeneș și precis,
singurul care se lasă ucis.

Exercițiu de respirație

Ca numa parți tu, așteptare cutremurată!
Ploaia de aur nu mai cade
pe creștetul nici unui gînd.
Limbile ceasului
ca două ghilintele de ceară
spintecă orele blind.
Intri și tu
sub aceeași magnetică plasă
sub același clopot lichid.
Hai, ține placapele strîns
hai amină cu-a clipă
căderea lumii în vid.

Virgil Mancaș: „Peisaj industrial”

Poetul

Un loc ascuns sub crengile de ceară
răzîna sfîntă, timp increment.
Curg riduri lungi peste mirarea noastră
săpate-nici de un abstract cuțit.

O aripă amară bate gongul.
Subit sîșit tresare și se-nclînă
în spate duce-o sîncă vorbitoare
și lasă-n urmă diră de lumină.

Gîlgițter, un semn, dar nu al minții
il apără de scundul nostru gînd.
El suie-un munte aspru și fierbinte
al cărui virf se atîndă în pămînt!

Între un lan de săbii și nisipul
unei clepsidre care totuși nu e
stă drumul jertfei — palmă de zăpedă
bătută cu mîgăle-n patru cuie.

Despre suflet

„Vinovat pentru curgerea ploii, vinovat
pentru ceață...”
Un tribunal suprem te condamnă
în ciuda evidenței, la viață,
inventator al genului
și al zburului asupra și prin
numărul tău luminos
tădeceune

Virgil Mancaș: „Loc de capii”

se-mparte la un singur suspin!
Fără frică-ți arunci umbra hohotitoare
dincolo de parapete.
Fringhii subțiriți îți imprejmuie
pulsul pe inelele.
Duble frînghii îți adămuie
mișcarea, de la răsărit la apus,
Tu singurul care cunoști
legile căderii în sus.

Spectacol imaginar

Zile cu fardul fopit —
spectacol, galop ideal.
Dorm clauni legați de trapez,
frenetice-aplause-n stal.
Balerine prin hălele nopții
adulmecă palizii miri.
Tu, îndureratule crin
ce faci, mai respiri?
Căntă fără vocale
sfiori de ajuns în tavan.
Pe acoperișul Lumii
se rostogolește un ban.
Desurii. Cușii pentru zvinet și flacără.

teatru

t

...S-a desfășurat și anul acesta la Birlad, deosebindu-se de precedentul prin numărul mult mai mare de participanți (regizori de toate vîrștele) și prin incursiuni în capitala județului, Vaslui, unde au și fost prezentate două spectacole. Activitatea colocviului a constat din discuții aplicate (fiecare spectacol a fost analizat în prezența realizatorilor) precum și din discuții libere dar cu un caracter particular bine precizat, vizînd misiunea regizorului în arta contemporană teatrală. Au putut fi văzute la un loc producțiile a șapte teatre din diverse colțuri ale țării, rezultat fiind o secțiune extrem de semnificativă în viața acestui domeniu în momentul actual. Producțiile prezentate: Da sau nu de Ghețman (regizor Brandy Baraschi), Dezerterul de Mihail Sorbul (Botosani regizor Magda Bordeianu), Nu sistem înșel de Paul Ioachim (Birlad, regizor Cristian Perin), Muntele de D. R. Popescu (Piatra Neamț regizor Emil Mandric), Maria și epilii de Osvaleo Dragun (Brasov, regizor Mircea Marin) au prilejuit considerabil, mergînd adesea pînă la amănunt, atît asupra calității repertoriului cît și asupra naturii intervenției regizorului în textul dramatic, au ridicat problema delicată a specificului muncii cu actorii dar mai ales au condus la un proiect de definiție al profesiei regizorale. Impresionant a fost nu numai numărul mare al intervențiilor, ci și diversitatea punctelor de vedere. În cazul reprezentației cu Dezerterul a fost

Colocviul regizorilor

criticat abuzul de metafore scenice ducînd la transcenderea textului în sensul unei teatralități gratuite. Altfelunde a fost constatată lipsa de pregnanță a metaforei scenice. A fost respinsă excelsul înclintat din Muntele pe fondul unei aprecieri unanime a piesei și a spectacolului (cu privire la piesă, observații de mare interes a expus dramaturgul Paul Everac). S-a căutat, pornind de la Domnișoara Iulia, o integrare mai clară favorabilă, a conceptului de experiment în limbajul artistic. Revelația colocviului a fost însă trupa orădeană (ne amintim că anul trecut echipa de la Piatra Neamț a impresionat mai presus de celelalte). Din echivalență scenică remarcabilă realismului zburd și poetic al lui Mrozek, această trupă, compusă de fapt din regizori și doi interpreți, cu totul foarte tineri, și-a adjudecat dreptul la o cronică analitică separată. Se înțelege că nu putem epuiza într-un spațiu atît de redus o manifestare cu o durată de șase zile, pe cît de echilibrată în destinația ei, tot pe atît de bogată în sugestii. Multimea opiniilor (criticilor prezenti) au bineînțeles meritul (criticilor prezenti) acestora de pe poziții teoretice, prin decantarea pe care o aduce timpul se va transforma pentru fiecare din cel intervenți într-un ghid util, într-un concentrat de experiență. Desigur, dezvoltarea artei teatralului la noi, într-un climat de atenție și de conștientizare, trebuie să cuprindă și asemenea momente în cel mai înalt grad necesare.

Marius Robescu

film

f

Foarte bine făcut filmul lui Veljko Bulajic **Atentatul de la Sarajevo**. Știința din care a izbucnit marele incendiu ce a mistuit în vîntoarea patru imperii, cu prețul unei vieți și al unei pîtea fi o temă dificilă putea fi victima unui documentar mult prea accentuat-nemulțumit pentru viața unui film, sau victima unui tratat exagerat romantic. Echilibrul desfășurării producției cehoslavoave, imaginea de o rară frumusețe și de un rafinament de învidiat, realizată de Jan Curik, distribuția ferocă în cazul ficțiunii personaj, împun pe ecranul noastre unul dintre cele mai interesante și mai captivante filme ale ultimelor două săptămîni.

Genericul se desfășoară pe filmarea unei vînatore în masacrul în lumea apăsătoare și de un rafinament de învidiat, realizată de Jan Curik, distribuția ferocă în cazul ficțiunii personaj, împun pe ecranul noastre unul dintre cele mai interesante și mai captivante filme ale ultimelor două săptămîni.

Genericul se desfășoară pe filmarea unei vînatore în masacrul în lumea apăsătoare și de un rafinament de învidiat, realizată de Jan Curik, distribuția ferocă în cazul ficțiunii personaj, împun pe ecranul noastre unul dintre cele mai interesante și mai captivante filme ale ultimelor două săptămîni.

Filtrul artei

rea lor în film este atît de bine regizată încît s-a putea spune că atenuează strălucirea numelor cap de afiș.

Substanța filmului e constituită dintr-o impresionantă puritate morală și dintr-o năvălăie elan înțereș, puse în slujba libertății de patrie și libertate. Nimic lozinar sau stîncat în acest film care oprește o clipă a istoriei și o filtrază prin artă. Nu lipsesc nici elementele specifice regionale, nici humorul fătis sau inșimul, nici scenele unor banalizări estidiene care dau verosimilitate intimă și surprinzătoare — succesul atentatului cu prețul înalt al vieții tinerilor dusmani al marelui și vechiului imperiu austro-maghar, nici stingălițele inerente vîrșite revoluționare scopurile de crezul și voința lor aproape fanatică. Asemenea cerbilor nevinovați și majestoei ce cad străbîndu-se pe larba verde la începutul filmului, eroii sînt secretari de moarte, într-un masacrul în lumea umană care nu mai este nevoie să fie filmat ci numai anunțat, căci moartea lor prin tortură în închisoare sau prin smîrțurare, nu-l face mai vinovați în ochii noștri. Deasupra lor, ca o omagiu nedorit, forțat de nevinovăția și frumusețea lor, s-au repezit imperiile să moară, să se ucidă, să se distrugă, s-au repetat asupra pretextului de la Sarajevo și s-au dus stemele vîntului și puterea. Nici măcar cîntărilor acestor cerbi tineri, de a muri pentru a fi nemuritori, nu s-a înclintat, căci istoria a reținut de la Sarajevo moartea prințului Ferdinand nu moartea lor. A venit rîta să-și immortalizeze și prin filmul lui Veljko Bulajic le-a adus un poem merituos.

Corina Cristea

televiziune

tv

● Obșnuit, în colțul acesta de pagină, să scriem mai mult despre emisiunile televizivului și mai puțin despre cele care le fac, vom începe de această dată să comitem gestul reparatur, scriind despre cîiva dintre cei mai buni reporteri al programelor TV; este vorba, de fapt, de patru reportere (termenul trebuie inventat): Anca Arlon, Carmen Dumitrescu, Anca Fusariu și Rodica Raău, semnatorele unor emisiuni memorabile, în spațiul reportajului, interviului, anchetei sociale, genuri care, de altfel, se întrepîtrund.

Altegere se susține și prin faptul că reportajele susmenționate au reușit să-și dețină un stil, o manieră proprie de-a face reportaj, emisiunile care poartă pe generic semnătura lor au personalitate, dovedesc profesionalism, talent și pasiune de reporter.

Lată, de pildă, am reținut la Anca Arlon mînușoritatea și arătațea cu care-și realizează emisiunile, strădania de a le face cît mai „publicistice”. Anchetele sale debutează aproape întotdeauna cu o inspirată „dunare în temă” realizată prin montarea cap la cap a unor secvențe semnificative din cadrul emisiunii. Ancheta propriu-zisă este realizată apoi prin alternarea contrapunctică a interviurilor, alternarea posibilă prin folosirea ingenioasă a tehnicii de montaj.

Emisiunile Rodică Raău se disting prin faptul că reporterul participă activ pe parcursul interviurilor și dezbaterii vocale Rodică Raău este cînd caldă, cînd înclintă, reporterul se mișcă, exclamă, citează, interlocutorul sînt captivat de franchețea reporterului, dialogurile au naturalitate, farmec.

Reportajele Anca Fusariu se disting și

Reporteri

Antena vă aparține

ele prin arta cu care reporterul știe să-și aproprie interlocutorul, prin naturalitatea cu care acestia sînt conduși prin labirintul nu o dată complicat al întrebărilor, prin participarea intensă a reporterului la emisiune, reporter care nu e un simplu emițător de întrebări ci susținătorul unui punct de vedere.

Nu în ultimul rînd, emisiunile realizate de Carmen Dumitrescu se remarcă prin folosirea la maximum a virtuților expresive ale imaginii. Am remarcat în ancheta socială difuzată săptămîna trecută („Drum scurț, drum lung”) folosirea ingenioasă a reconstituirii unor situații cu ajutorul imaginii; persoanele implicate în anchetă sînt pușă să joace (să reconstituie) anumite situații. Folosirea unei asemenea tehnici în cadrul unei anchete poate părea paradoxală; eștem conștienți că persoanele respective joacă. Și totuși, în ancheta emisiunii este are o importantă forță de sugestie. Pur simbolic, multe secvențe se integrează foarte bine ansamblului general al emisiunii.

● De data aceasta, „Antena vă aparține”, o nouă emisiune a televiziunii, menită să aducă în atenția generală talentele și realizările artistice de pe întreg cuprinsul patriei, a popșii la Tr. Mureș. Emisiunea de tînută, marcată de un înalt potențiu civic, cu un emoționant mesaj, a împus talente de reală forță, semn al impuzabilității posibilității artistice, ce urmează să se valorifice plenar în ceea ce a doua ediție a Festivalului național „Cîntarea României”. Poetul Adrian Păunescu, prezentatorul emisiunii, l-a înșuflet acestuia dinamism, sinceritate și emoție autentice.

Mircea Florin Șandru

ion gheorghe

Patria, patria!

Să te naști, e un dar, e o pedeapsă?
Nu știu. Numai întâmplare nu-i.
O, devreme ce nu-i o-nimplare, să luăm
lucrurile precum sint.
Dacă nașterea este-o pedeapsă, tu primește-o
ca pe-o obligație, atare; ispășește-o!
Dacă nașterea este un dar, primește-ți
darul, mut.
Să nu faci din darul vieții, scopul vieții
insăși.
Spune că nu-i meriți, și dă-ți seama că te
copleșește
acest dar.
Spune că ești sclav acestui dar. Dator-vindut
prin naștere.
Dacă nașterea este-o-nimplare, o, în locul
tău
putea să se ivească altul. Mai viteaz, mai
sănătos, mai harnic, mai cuminte.
Acela s-ar fi mulțumit cu mai puțin?
Nici n-ar fi pretins altceva, de la semenii?
Nici necazuri și nici griji n-ar fi adus altceva,
cât a venit cu tine.
Să te naști; și că este o pedeapsă, ori că
este-o bucurie, întâmplare nu-i.
Să te naști; înseamnă, de la început, că nu ești
liber, tu, asupra ta.
Ești al altora dintru sorginta.
Să te naști, înseamnă să primești ceva.
De vreme ce-ai primit viață de la cineva,
atuncea,
despre care libertate mai vorbești?
Să te naști, înseamnă să primești o patrie.
Și dacă n-o primești?
Dacă-această Patrie nu-i încă?
Atunci, de-aceea te-ai născut. Să-ți fac o
Patrie.
De-aceea nașterea nu-i o-nimplare!
Nașterea fără de patrie, este-o pedeapsă.
O pedeapsă pentru care te-ai născut.
Tu și-ai tăi ești singurul în dreptul și-n
măsura
săraci să preschimbi pedeapsa-n bucurie.
Fă-ți Patria!
Și dacă și s-a dat o patrie, dacă o găsești
de-a gata?
Și-atunci Patria tot trebuie făcută.
Fie Patria că-i mică, fie Patria oricât de
mare,
patria și-o faci.
Nașterea, atunci, ce este?
Nașterea este un Astru, de la care vine
Patria.
De vreme ce-ai primit o patrie de-a gata
despre care libertate mai vorbești?
Despre libertatea Patriei, că libertatea ta.
Datoria și supunerea pe viață, cetățitorilor.
Astfel nașterea este-o pedeapsă, întrucât ai
revenit la noi, dintr-o veche datorie-n tața
Descălcătorilor.
Nașterea ar fi o bucurie întrucât s-a născ
Cetătorul, să-și vadă Edificiul.
În țina-o revenit Strămoșul, să-și îndrepte
opera, să-i dea nouă strălucire,
Patria să și-o iubești, așa cum va să fie!
Și Ea trebuie să fie totdeauna. Altfel,
Patria este realul în supremul ideal.
Dar este și supremul în real.
Realul are lipsa că decade;
Idealul are calitatea că sporește și
perpetuează.

Dacia, cind este Feniks, este viul ce sporește.
Cei ce dau realitate patriei, sint muncitorii
fizici. Sint și slujitorii instituțiilor.
Idealul Patriei îl edifică Ginditorii
cei aplicativi și cei ce umbli-n stele, slujind
graui.
Datoria, Nalta Operă, a muncitorilor cei
fizici,
este și să fie în nemulțumire față de materie
și de unelte.
Opera și datoria Ginditorilor este din nou
nemulțumirea față de relațiile dintre ce-i
real și ce-ar fi să fie ideal.
Patria să și-o iubești; cind îți dă anaruri,
nu e greu.
Cind te cheamă Ea la masă, cind te laudă
îți dă bani și decorații. Nu e greu.
Apoi meritele cum devin, cum se fac?
Meritele cum se recunosc, meritele cit
durează!

„Se pun bazele unui patrie”

Un deceniu sau un veac?
Ori o singură amiaza?
Întrucât iubirea Patriei are sorginte culturală;
Întrucât aceasta nu-i lungare, libidum, nu
este!
Nu-i Amor;
Dragostea de Patrie nu recunoaște visceralul.
Sedul iubirii pentru Patrie se află-n creier.
O, Acolo, Sus, în piscul Omului, în Sideralul
Educației.
Sideralul Educației, eu ce muncesc!
Zic așa, naturii integrale-a insului, în
cuștiștină matură de sine, intru cauzele
proprie și-ntr-oceale publice;
Și-n deplină opțiune pentru ideal.
De-acum vină și mihirea, Supărăile de
viață.
De-acum vină ne-nțelegeria. Nedreptatea
vină!
Vină și amenințările peride. Pericolele fizice
să se repedă!
Acum și moartea dacă vine, este Opțiune!
Dintr-această Dragoste de Patrie, cine-ar
putea să te clintescă!

Ioare, a dimineții, leșeau deasupra jumătății de
munți, care umpleau orizontul. Erau de toate
felurile muntii, ca lumea într-o sală de se-
dinte, își zicea cu un unghi de osteneală în
capul pieptului. Virgil Virgil. Unul cu capetele
triunghiulare, altii rotunzi, cîțiva scobii.
Aparatul lui Petrescu tăcîni. Voi o poză de
grup, apoi numai pe Virgil Virgil în picioare,
cu pusea în mînă, profilul pe muntii.
— La stand, comandă Petrescu.
— Erau trei poziți la patru oameni. Galan îl
acorda pe Corduneanu.
— Petrescu pretinde că-i aduce ghinion. Așa îl
voi lăsa față în față cu propriul lui noroc,
rîdea aviatorul.
— Poate vreți dumneavoastră. Îi invită Cor-
duneanu.
— De patruzeci de ani eu visez numai în
aeron. În rest chibitez.
— Ora fusese acordată de comun acord cu cei doi
țărani. Cîrind se auziră cîini. Cesta părea să
le fi pus căluză în gură, ori să le fi amestecat
glasurile. Făceau amîndoi la fel: ha... ha... ha,
nepuțin să-și ducă pînă la capăt hămăitul.
Virgil Virgil tresări și își aruncă de umăr.
— Via.
— La un pas lăspoia lui îl simțea pe Călin — o
umbră sofiind rar și indiferent. Larma aspră, de
munte, uscată îl înțepa sub bărbie.
— Cred că am emoții, zise Virgil Virgil. E
prima mea vînătoare.

Virgil Mancaș: „Santier”

— Ai mai vînat?
— Am fost cu tata de multe ori.
În vîile pădușii se trezea. Ce se întîmpla
cînd acolo în ceață? Se gîndea Virgil Virgil.
Acolo jos unde era mistrețul care se îndrepta
spre el. Cum era mistrețul care se îndrepta spre
el? Unde-l găsiseră cîinii? Cum îl încon-
tiseră? Simțea mistrețul acela necunoscut că
ha... ha... ha... urile îl îndreptau spre margi-
nea vieții? Lupii simțeau pușca, spusese pădura-
rul. Poate nu numai lupii... Poate și mistrețul
simțea pușca...
— Emoția i se risipea pe măsură ce hămăitul se
apropia. Acum se deslușeau amîndoi cîinii.
Lătratul era gîfîit, dealul îl lăsa și pe el de
pîrp, cîi erau de cîini de hălăuți. Încă
rămăsesse desulț vesele și hărnicie în glasuri-
rile lor. Mai ales lipsa oricărei furii și minii era
interesantă. Cîinii aceștia își făceau detașă
niseră, îi trecu prin minte lui Virgil Virgil.
Ei trebuiau să apropie mistrețul, iar el să așeze
pe trăgaci.
— Se petrecu ceva jos în ceață; totuși soareea
mistrețului nu era iminentă. Virgil Virgil se

răsuci pe soldul sting. Călin adormise cu capul
pe brațe.
— Chiar nu se interesează deloc? Îi întrebă
usor încleștat.
— Erea puțin probabil să fie ceva, spusese
Călin care, în ciuda poziției lui, nu adormise.
— Peste vreo zece minute se auziră bocănituri
în copaci. Hămăiturile se întîrzi, după aceea
pe Virgil Virgil îl izbi o pală de ceață răcîcită
sus pe pașige; mîgura se deschise iar. He —
he! He — he! Veniră și glasurile celor doi țăr-
rani. Erau aproape. He — he — he! strigau
țărani, foarte aproape. În pădure, și cîinii pă-
reau că striga odată cu el, acum, da, în sfîrșit
furiși. Fluierul lui Petrescu tăie hărnicia.
O dată, de două ori, de trei ori, Virgil Virgil își
scutură larma uscată de pe pantaloni. Pînă la
îneca.
— Ai avut dreptate. Preferam să fiu un
profet mincinos.
— Așa se întîmplă întotdeauna cu mine.
Spun ce gîndesc, și dacă iese cum spun, mi se
face observație.
— Virgil Virgil îl privi cercetător. Nici acum
nu lăsa scurta îmblănită, însă nu părea să-i
făzîrzi.
— Îți se întîmplă des.
— Destul de des. De acum am și șters-o de
acasă. Nu-i foarte plăcut să ai întotdeauna
dreptate.
— Bine zici, comenta această replică seara,
nepuțin să dormă. Urcasem încă de două ori
aici, deslari, avea piciorarele numai bășici din
perina bocăniturilor, era ostentiv pînă-n virful un-
ghiilor, și amical nu venea. Vînătoarea eguase
cumva, ca toate că, spre seară, cu ochi de
vultur care vede prin ceață, Petrescu răpusesse
un mistreț de vreo suteci de kilograme. Bucu-
ria era mare o avăsese țărani. Porcul era o
veche cîmășină a lor.
— Aista-i ala care a intrat în barabule la
Domnica lui Costan.
— Și la mine a dat ast' toamnă, îl comple-
tase al doilea.
— Cum de-i recunoscător? fusese pe punctul să
întrebe. Ideea că răspunsul i-ar putea veni de
la acest fiu de prim secretar pornit să se facă
zarist și pe care îl luase cu el pentru o
plăcută intrare în județ, îl inhibă.
— De dimineață era înainte pe pîrî, pretin-
deau țărani, multumii că vedeau la față
percul lor.
— Îi descuraseră lângă un pîrî, maștea roșii
atîrnate pe gard fumeșii. Virgil Virgil își
descărcase bolt-ul într-o găită care apăruse
atrăsă de mironul singelui. Izbită cu alice pre-
mari, pădurea explodase. Mai făcuseră două
fotografii, cu porcul la piciorarele lor, întîi grup,
el singur la urmă, sprîncînit în poză.
— Acum să văd ce reportaj îl trag pentru
pagina magazin. Va fi testul îl îndemnă cu o
prefăcută amenințare pe Călin. Nu avea de
gînd să-l pună la probă. La nouăsprezece ani
poți să mai înveți. El începuse la douăzeci și
cinci.
— Să văd, recunosea Călin, tot așa alib cum
răspunde la orice.
— Ar fi fost mai multumit dacă împuşca el
mistrețul? Poate — și asta îl invadea ca o lu-
mă, scapără în el — pentru un singur și du-
dată motiv: le-ar fi făcut el bucurie celor doi
țărani.
— Dimineață, Petrescu acceptă fără discuții că
pergulă de bucurie — și a mea, și a mea!
— Oricum, vei fi ajutat. Cineva are să se
ocupe de dumezată.
— Ceasta se îndesise și vîntul o mișca, împlin-
gînd-o de sus în jos, în plăci negre peste oras.
Apăsarea se simțea deopotrivă, în case, ca și
pe străzi. Toată lumea credea pe dreptul,
foarte strîns și cu vitează redusă.

— Ai mai vînat?
— Am fost cu tata de multe ori.
În vîile pădușii se trezea. Ce se întîmpla
cînd acolo în ceață? Se gîndea Virgil Virgil.
Acolo jos unde era mistrețul care se îndrepta
spre el. Cum era mistrețul care se îndrepta spre
el? Unde-l găsiseră cîinii? Cum îl încon-
tiseră? Simțea mistrețul acela necunoscut că
ha... ha... ha... urile îl îndreptau spre margi-
nea vieții? Lupii simțeau pușca, spusese pădura-
rul. Poate nu numai lupii... Poate și mistrețul
simțea pușca...
— Emoția i se risipea pe măsură ce hămăitul se
apropia. Acum se deslușeau amîndoi cîinii.
Lătratul era gîfîit, dealul îl lăsa și pe el de
pîrp, cîi erau de cîini de hălăuți. Încă
rămăsesse desulț vesele și hărnicie în glasuri-
rile lor. Mai ales lipsa oricărei furii și minii era
interesantă. Cîinii aceștia își făceau detașă
niseră, îi trecu prin minte lui Virgil Virgil.
Ei trebuiau să apropie mistrețul, iar el să așeze
pe trăgaci.
— Se petrecu ceva jos în ceață; totuși soareea
mistrețului nu era iminentă. Virgil Virgil se

— Ai mai vînat?
— Am fost cu tata de multe ori.
În vîile pădușii se trezea. Ce se întîmpla
cînd acolo în ceață? Se gîndea Virgil Virgil.
Acolo jos unde era mistrețul care se îndrepta
spre el. Cum era mistrețul care se îndrepta spre
el? Unde-l găsiseră cîinii? Cum îl încon-
tiseră? Simțea mistrețul acela necunoscut că
ha... ha... ha... urile îl îndreptau spre margi-
nea vieții? Lupii simțeau pușca, spusese pădura-
rul. Poate nu numai lupii... Poate și mistrețul
simțea pușca...
— Emoția i se risipea pe măsură ce hămăitul se
apropia. Acum se deslușeau amîndoi cîinii.
Lătratul era gîfîit, dealul îl lăsa și pe el de
pîrp, cîi erau de cîini de hălăuți. Încă
rămăsesse desulț vesele și hărnicie în glasuri-
rile lor. Mai ales lipsa oricărei furii și minii era
interesantă. Cîinii aceștia își făceau detașă
niseră, îi trecu prin minte lui Virgil Virgil.
Ei trebuiau să apropie mistrețul, iar el să așeze
pe trăgaci.
— Se petrecu ceva jos în ceață; totuși soareea
mistrețului nu era iminentă. Virgil Virgil se

și ploaiele vene
și degetele ridicate spre soare
și bălăile mari ale singelui.
Ca într-un joc aburit mă sculund,
urșice plante carnivore
imi cerșesc trupul
și-mi sorb cu mîi de buze
flămînde, flămînde
carnea asta
tot mai puțin, tot mai ușor
înțîșindu-mă
ca un ghem de lumină.

Îmbracă-ți strigătul în hainele albe

Îmbracă-ți strigătul în hainele albe
ale acestei albe cetăți, tu, visătorule
de hînturi polare, de-nalte, transparente
vînători de reni: lupul tău singur e
și greu de vădit ca pămîntul acela
greu de zăpezi.
Unde vin turme mari să se-adape, turme
de aur unde vin, strălucesc
Sub pleoape tari ca scorbă de gheață,
oceană, auzi, din adînc se trezesc
cu șoapță ascunsă, cu mugel greu
de feline, oceană, auzi, strălucesc
și noaptea aceea de piatră se-apropie,
vine, e-cici, e pe buze
un bob de tăciune,
o dulce, dulce nemuriu

În transparentă, atunci

Va fi fost atunci între buze, mișcarea
mai fastuoasă, mai adîncă, mai caldă,
în strugurii grei de lumină
va fi fost o cocăre mai înaltă

Va fi fost între sfere atunci
o fascinație de linii, de frunze,
cuburi de răcoare se desprindeau ușor
din pintec cu miez de pădure

Va fi fost o neagră cavalcadă pe drum,
spre albul cetății, un nume,
o coajă spîlăcită în umedul vînt,
în transparentă atunci va fi fost
un dor buimac de pămînt

Absență

O, dreptatea acelor seri,
umilînța cu glazne de pisă

Se deschid piepturi, se deschid încăperi:

Am fi străbătut, am fi lins
cu gîndul ca un soare ierburile
verii înalte, ierburile verii fierbinți

Absenți din atîtea mișcări,
din vechile noastre imagini:

Clocotesc sub lună șerpii buimaci,
dospesc în aer ploile,
copilăriile albe

stela vinițchi

Într-un joc aburit

Mi-e visul plin de palmele-nînsa
ale unor trupuri nevăzute
cîntîndu-mă,
încercîndu-mi ușor încheieturile,
așteptîndu-mi mișcările,
rotundele mișcări ale somnului,
să-și potrivească în ele

radio

„O mreață de văpaie”

Tăcerea ar fi cel mai înalt omagiu
adus aceluia ce alcătuiește sufletul și
strălucirea neamului românesc: Mihai
Eminescu. Misterioase tălănci meru
invăluitoare și încornate de magie, ver-
surile marelui poet român se cuvîna as-
cultate, cîntîc, gîndite în tăcere. Poezia
lui te fură, te răpește din lumea în
care locuiești, te prinde ca „o mreață
de văpaie” și te aruncă apoi în viața
ta mai bogat cu un secol, încercînd
nostalgia unei lumi cunoscute, și în a-
celăși timp necunoscută, de care toată
viața îți va fi dor. Tăcerea, binecuvî-
ntata tăcere, ar fi cel mai înalt omagiu.
Versurile curg ca un fluviu de foc pes-
te păduri puseși, lăsînd în urma lui pă-
duri de aur. Pămîntul nostru este se-
mnat cu aceste păduri de aur din
clipa apariției în Univers a stelei Emi-
nescu, stea ce luminează venic pămî-
ntul și sufletul românesc.

Radio-ul a dedicat neînmărate emi-
siuni, cum era și firesc, acestui geniu
al culturii românești. Este laudabilă
inițiativa redacției literare a a țerei
ascultătorilor, în această săptămînă, în
cadru „Momentului poetic”, lecturi din
poezia lui Mihai Eminescu. As rețea
o observație mai veche cu privire la
titlul acestei emisiuni de poezie: „mo-
ment” poetic. Spunem cîndea că el
minimiză conținutul emisiunilor
care cuprind, cel mai adesea, versuri
memorabile în interpretări tot la fel de

memorabile. Cum această săptămînă
am avut fericiți ocazie să ascultăm
versuri de Mihai Eminescu, titlul de
„moment” poetic mi se pare și mai ne-
potrivit. Făcînd să spunem „moment”
acelor minute în care îl ascultăm pe
George Vraca recitînd „Lucaferul”.
Am reasculat cu emoție pe acest mare
actor care a dat artel recitătorii ver-
surilor un aspect alt de deosebit; el rî-
mîne în memoria noastră mai ales ca
recitator al lui Eminescu. George Vra-
ca recita Eminescu ca și cum un duh
al genului i-ar fi insuflat acele minu-
te, dureros de frumoase versuri. „Lu-
caferul” în lectura lui Vraca pare a
fi omagiu interpretului său. „Mreață
de văpaie” se țese în jurul nostru și
noi păstrăm tăcerea, alții de plînă de
întesuri tăcere, de care, de multe ori,
arta adevărată are nevoie.

Ioana Diaconescu

plastică

Informații (I)

Ca să propui o judecată de valoare
cu privire la acest profil, De o bibliotecă
de artă avem nevoie. Un impor-
tant fond de carte este risipit între
diferite instituții, astfel încît elucidarea
unor mici probleme sau familiarizarea
pe o temă se transformă într-o excur-
sion. Din cărți aflate în șesia de artă
a Bibliotecii Centrale de Stat, în Biblio-
teca Institutului de istoria artei de pe
lingă Institutul de arte plastice, în bi-
blioteca UAP, și în diferite alte fon-
duri, s-ar putea constitui o bibliotecă
serioasă și modernă a unui eventual
Centru de documentare pentru artele
figurative. Nu sînt necesare multe in-
vestiții cît puțină trudă pentru învinge-
rea rutinei birocratice.

Ca să propui o judecată de valoare
cu privire la acest profil, De o bibliotecă
de artă avem nevoie. Un impor-
tant fond de carte este risipit între
diferite instituții, astfel încît elucidarea
unor mici probleme sau familiarizarea
pe o temă se transformă într-o excur-
sion. Din cărți aflate în șesia de artă
a Bibliotecii Centrale de Stat, în Biblio-
teca Institutului de istoria artei de pe
lingă Institutul de arte plastice, în bi-
blioteca UAP, și în diferite alte fon-
duri, s-ar putea constitui o bibliotecă
serioasă și modernă a unui eventual
Centru de documentare pentru artele
figurative. Nu sînt necesare multe in-
vestiții cît puțină trudă pentru învinge-
rea rutinei birocratice.

Grigore Arbore

muzică

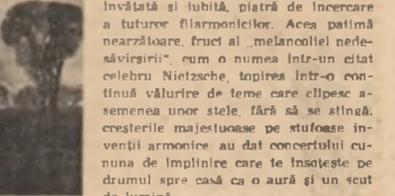
Un concert tradițional în spiritul fi-
cării început de stagione a dirijat In-
șif Conta joi 6 octombrie în sala Ra-
dio Televiziunii: pe lingă Beethoven și
Brahms, suita „Mihai Viteazul” de Ti-
beriu Olah, obsesie tematică a acestui
compozitor care înceasă și reușeste
sinteză între o rafinată știință a com-
poziției și satisfacerea gustului publi-
cului. Cele patru mișcări în care plan-
nu majestuos de fast violeodal, se
suprapune celui dinamic-agitat al vu-
ietului de luptă, reușesc să surprindă
elementele caracteristice ale unui ta-
blou de epocă: trompeta vestitoare,
tulnică prevestind și apoi afirmînd vic-
toria, muzica „de curte” sugerînd sfîr-
turile domnești, ritmurile descriptive
(jocuri populare, cavalerie) nuanțînd
vitalitatea războinică. Cu un viu simț al
cultorii, Ionif Conta a reușit să dea

Virgil Mancaș: „Primăvară”

Un concert tradițional

Un concert tradițional în spiritul fi-
cării început de stagione a dirijat In-
șif Conta joi 6 octombrie în sala Ra-
dio Televiziunii: pe lingă Beethoven și
Brahms, suita „Mihai Viteazul” de Ti-
beriu Olah, obsesie tematică a acestui
compozitor care înceasă și reușeste
sinteză între o rafinată știință a com-
poziției și satisfacerea gustului publi-
cului. Cele patru mișcări în care plan-
nu majestuos de fast violeodal, se
suprapune celui dinamic-agitat al vu-
ietului de luptă, reușesc să surprindă
elementele caracteristice ale unui ta-
blou de epocă: trompeta vestitoare,
tulnică prevestind și apoi afirmînd vic-
toria, muzica „de curte” sugerînd sfîr-
turile domnești, ritmurile descriptive
(jocuri populare, cavalerie) nuanțînd
vitalitatea războinică. Cu un viu simț al
cultorii, Ionif Conta a reușit să dea

Grete Tartler

Atelier literar posta redacției

ALTANYERA: Nu sînt noutăți semnificative; observațiile anterioare își mențin justificarea. Proza e nebuloasă, haotică (personajele nebuloase sînt două?, trei?, referințele și analiza paralelă sînt greu de urmărit, creează confuzii etc.). Nebuloase, ezivante, ucate sînt și versurile care rîmîn în general la un nivel modest.

E. BUȚEA: Există unele similitudini între proză, afirmate mai convingător în „Sfîrșitul”. Celelalte, mai puțin consistente. E cazul să insistăm.

I. DRAGOS: Sînt bagini în care „se pîrșese” dreptatea poetică; promisiuni consistente și perspective favorabile („Povestea”, „Mesajul”, „Controversă”, „Despre pășiri” și chiar „Intr-o măsură”, „Dar noi”, „Sistii”). Reveniti.

ROBERT E. I. Intr-adevăr, mai mult o „dare de seamă” cam greoaie, uscată. Intr-un stil rîcid, afectat, de „proces verbal”, și mai puțin o povestire, o cântec literar. Dar merită să mai încercăm.

R. S. ANDRIȘAN: Nu sînt noutăți, în general. Ba chiar, o serie de dișe neastetice de slabe („Filierea”, „Boala genului”, „Cuvinte rătăcite” etc.). Ceva mai bine în „Universul”. „Poezie eșită” în celălalt dîc, un surrealism intrînzîr, inactual (pe alocuri, spiritual, delectabil, de altfel). Mai aproape de poezie, „Există fete”.

IONI: Pare să fie, intr-adevăr, un început de schimbare în bine, cu rezultate, mai ales, cam dată („Proust”, „Part artificial”), dar cu perspective incertoare.

AL. PRIBOIENI: Din ultimele „pîrciuri”: „Singurătățile”, „E-n zborul meu”, „Mai am de mînat”, „Cu o garoafă”, „Raza de aur”, „Fodă”, „Noaptea”.

A. LUNGU (Bacău): Scrisoarea dv. e frumoasă și manifestă o anumită pertinență. Toamă de aceea întrebările pe care ni le puneți nu neastetez, iar de naive: „poezia modernă românească poartă eminescianism?” „se poate uita definitiv rîma?” „poezia presupune un decor de vis, sau este teșută în pinza realității?” etc. Cum se poate răspunde la aceste întrebări? E limpede, pentru orice iubitor al literaturii, pentru orice stîitor de carte, chiar, că

modernitatea eminesciană e foarte vie și astăzi în constanța rîmăncă și se arde în pîmînt. Dincolo de mărturiile deschise de admirație, vorbim și scriem grație lui Eminescu, grație din care el a făcut un instrument de artă și comunicare de prim rang, fără de care n-ar fi fost posibilă bunăoară șișirea marilor intruchieri ale poeziei românești interbelice (Barbu, Arghezi, Blaga, Bacovia ș.a.) și a urmașilor lor de azi (în scrierile cărora — oricît ar fi de moderne sau moderniste — se simțea încă în mod clar și eșuăle strălucite moșteniri). Dar ambția de „a scrie ca Eminescu”, cum pretind unii și se străduiesc alții, e o imitație și o necuvîntă față de amintirea marilor înaintași. Eminescu a fost, prin arta sa, un mare înalțor și deschizător de drumuri — și acesta e întelesul de că-

menținerea eminesciană e foarte vie și astăzi în constanța rîmăncă și se arde în pîmînt. Dincolo de mărturiile deschise de admirație, vorbim și scriem grație lui Eminescu, grație din care el a făcut un instrument de artă și comunicare de prim rang, fără de care n-ar fi fost posibilă bunăoară șișirea marilor intruchieri ale poeziei românești interbelice (Barbu, Arghezi, Blaga, Bacovia ș.a.) și a urmașilor lor de azi (în scrierile cărora — oricît ar fi de moderne sau moderniste — se simțea încă în mod clar și eșuăle strălucite moșteniri). Dar ambția de „a scrie ca Eminescu”, cum pretind unii și se străduiesc alții, e o imitație și o necuvîntă față de amintirea marilor înaintași. Eminescu a fost, prin arta sa, un mare înalțor și deschizător de drumuri — și acesta e întelesul de că-

betenie în care poate fi urmat și imitat. (Cine s-ar gîndi să întrebze, la urma urmei, dacă nu cumva teatrul lui Ionescu, Beckett, Dürrenmatt ș.a. „combat”, teatrul lui Shakespeare?...), în ce privește rîma, e limpede că n-a disoărat și nu va disoăra (cum se vede, de altfel, „cu ochiul liber” și în cărțile și revistele care amar în zilele noastre). Dar trebuie să ne oștinim a gîndi mai românește fenomenul creației, fără deformările și obtuzitățile mentalităților dogmatice de imoort: să scrie fiecare cum vrea și cum poate, cu sau fără rîmă, și să citească fiecare ce vrea și ce poate, fără pretenția stupidă și străină de a interzice rîma sau de a impune rîma, de a uniformiza și nivela. Poezia nu e numai „decor de vis” sau numai „pinza realității” — ea le cuprinde pe amîndouă (și încă multe altele...), așa cum știu și simțirea umană cuprînd „tot ce nu e străin de om”. Dar, firește, răspunsuri curînzătoare, amănunțite, profunde la problemele care vă frămîntă nu sînt de căutat la „posta redacției”, ci prin lunzi rafturi de bibliotecă...

A. VOISINE: Am primit cele două olcuri (inclusiv cele două imagini, una mai reșită ca alta...). Textele sînt delectabile și ezivante, ca să ne putem face o idee asupra ultimelor dv. acțiuni. Lucrul cel mai bun rîmîne totuși, „La différence”. Firește, ne puteți scrie cînd doriți.

R. DR.: V-ați dat bătut vrea repede! Versurile sînt interesante, unele cam „intellectualiste”, dificile, altele alina de cîntec interior, discret, profund, semnificativ („Descoperirea limbii”, „Pîngerea lui Iacob”, „Pădurea simbolurilor” etc.).

Geo Dumitrescu

N.R. Manuscrisele nu se restituie

Spre dimineață

Spre dimineață
fața curată
lîngă scrumieră
lîngă hîrtia carbon
lîngă ceașca de cafea rece
lîngă stîiul
care trebuie spălat
încinte de a pune
altă cerneală
pentru altă fație
așteptînd lîngă scrumieră
lîngă hîrtia carbon
lîngă ceașca de cafea rece
spre dimineață...

DAN LADINA

Nu-i prea tirziu niciodată

Nu-i prea tirziu să descoperi
cî-n semințele lunii
e întotdeauna liniște
iară trece pe lîngă mine
și-mi ninge omiezile
o, cum alegăr cuvintele
(ca un stol de vrăbii ciufulite)
să se umple de propriul lor conținut
la porțile marilor temple
grămăzi de aur și neghină
vin să cerșescă adăpost...
nu poate fi cîntărită șfiala
unei flori, măsurat
zborul vertical al unei păsări
cel care spune și știu care este
prețul luminii
n-a fost decît orb
și totă țîmponele sporta ale nebunilor
departe de gîmet și miezul
odinc al ființei
nu-i prea tirziu niciodată
să descoperi cî-n semințele lunii
e întotdeauna liniște

VALERIU PRUTEANU

Liniște stereo

Flori aruncate în mașină de tocat...
ochelari electrici pe ochii unui cîine...
iubitele tigului mi se aşază pe marginea
patului...
ocari obsedați de victorii loveșe
în geomuri murdare ale orașului...
o liniște stereo depune în mine
plutitoare resturi de cuvinte...

VALERIU DRAGUȘANU

În fiecare dimineață

În fiecare dimineață
Alerg de la capaci la izvoare,
De la obiecte la flori,
Le alint pe toate cu palma,
Le caut lumina ochilor
Și mă cuprînde teama
Că vor uita de mine
După ce voi deschide porțile cuvîntului.
Acolo,
Fără lașnet de frunză, zbor de pasăre
Și murmur de izvoare,
Cum îmi voi pîșira tîria și drumul?

IOANA CIOANCAȘ

Evitînd plecările

Mă încumet să știu cîntă în numele meu
ca o pasăre ca nu-și poate înlîna aripile
pentru că simte cerul atîcșun în ea.
Împietec frîngîli de lumină
legîndu-mă de terburii
unorî încerc să-mi amintesc
cum procedau străbunii mei
de-și puneau sufletul într-o săgeată
și-o trimiteau spre soare
(din celelalte vîrste
nu am învățat decît tîcerea)
unorî vin apele să mă ia
și să mă poarte în ecouri
vin umbrele
să mă invite în amurg
nu îndrîznesc să-mi pîrșesc numele
deși mă strînge
lăsați-mă aici strig lumii
frica luminii să pîrșesc în mine albăstră,
știu că urmele mele vor fi stele.

V. PETRESCU MARGEAN

Autoportret

Așa
cu talia mea excepțională
cu ochii melancolici ca niște
faruri de ceață
așa cu degetele mele de pianist
mediocr
așa alcătuit din sentimente
ca niște pahare de sirup
așa deci
lăra să mă scold înul la
băta comună o unei purități mincinoase
pîrșit de cuvinte
aștept la marginea pîrului tău
ca la marginea unui continent necunoscut
sau se focă dimineață

CRISTINEL PRICOP

Libertate

A urmări valurile
ce se sparg
valurile lagodite
linia orizontului
linia mlului
linia frîntă
linia începăt
o-ți osuama starea de geometrie
mişcarea lăcărăa cuvîntul
o respira pentru că
o înteles că e o necesitate
o albie de fluvîu adînc săpătă
ne strîngi pe toți la piept
libertate

CRISTINEL PRICOP

Doar curcubeu

Paemul nu este
doar un
curcubeu — cum probabil
veți fi crezut
admirînd șirurile de litere
pe coala
umezită de
privirile paetului...
în zbor nezîrî
părlînci punte se-adauă
peste viață
și vis
iar calmele culori
vor deveni curînd
cîntec stelar...

OLIVIU SALIS

cenaclu

Membrii cenaclurilor
prezenți în
publicațiile de cultură

• Dat fînd deosebitul spirit de emulație din cenaclurile și cercurile literare — consecință firească a romantismului creației poezice la Bătăia valului național „Cîntarea României” —, este de a sine înteles că și în acest domeniu sarcinile publicațiilor literare sporesc în mod sensibil. Așa se și explică de altminteri accentul pe care cel puțin o parte din publicațiile culturale-artistice și literare îl pun pe înșăl prezența în paginile lor cu producții proprii a membrilor cenaclurilor literare din diverse localități ale țării.

Există, desigur, diferite moduri de a face loc în paginile revistelor autorilor începători a caror umcenie literară este nemijlocit legată de asințarea unui cenaclu ori cerc literar. Una dintre ele, care rezultă din conștința nemiltoici cu viața cenaclului, constă, desigur, în inițiativa de a publica în grup un cîl mai mare număr de autori începători ce aparțin aceleiași localități. În cazul acesta, scopul nu rezidă atît în impunerea unor „nume” ci mai ales în stimularea acțiivității de ansamblu a cenaclului literar în cauză. Metoda nu aplicată mai multe reviste, printre care și „Luceafărul”, iar din revistele mai recente de aceeași natură, menționăm prezența membrilor cenaclului studentesc din Iași și ai cenaclului literar „George Cosbuc” din Blatrina, în „Cronica”, iar în „Orizont” pe a membrilor cenaclului studentesc „Pavel Dan” din Timișoara și pe a celorla din cenaclu „Porțile Zăndului” din Gurahonț „Arad”. Este de a se înteles că un atare gen de valorificare a producțiilor literare din cenacluri reprezintă o fază eșoală premînată și că devine obligatoriu eșoarea de a stimula afirmarea individualităților poetice. În acest sens, remarcăm cu reală satisfacție că o seamă de poeți consacrați își dau și ei contribuția, recomandînd cu simț de răspundere pe tîinerii începători. Astfel, în numerele recente ale „Trîmînei” își las nobilitate Nichita Stănescu, prezentîndu-l pe Traian Tal, Ion Cocora pe Virgil M. Ștefan, Nicolae Pătrîșcă pe Emil Hurezeanu. La fel de simptomatic este hotărîrea, mărturisită de un recent număr al „Luceafărului”, lui Dan Lăușanu de a-l recomanda pe Răzvan Adriașcu, a lui Ion Gheorghe pe Anca Nicolau, a lui Grigore Hagiu pe Silviu Cerbu și a lui Cezar Ionescu pe Marius Petrescu. În sfîrșit elogiul gestului poeziei Constanța Buzea de a recomanda cititorilor revistei „Amfiteatru” pe foarte tînaș Irina Arina, într-un cald și argumentat portret critic. Cîl desigur „Echinor” — publicație de superioară tinuș — și acum — ni se pare nefirească absentă oricîru ecou direct din viața cenaclurilor studentești din Cluj-Napoca. Pe de altă parte, este laudabilă publicarea unor cicluri semnate de poeți începători în paginile „Echinorului”. În același timp, o mai mare exigență în alegerea textelor — se impune, de vreme ce în nr. 5 a.c. al acestui publică Tal coborînd din col în col. Ajung la un țînut cu cuci Ce cîntă înfrînzirea rîmîi, În iederă se face somn Și-i verde talpa de sîni.

Numai unde talpa pîmîntului brîzdată se atîă de trupul eroilor morți și vii și unde ceasul apelor s-a albăștit de ochii înlăcîmîți ai femeilor lor.

Nicolae Sava

Aurelian Bolea — 1907

Poezii ale membrilor cenaclului „Camil Petrescu” de la Academia „Ștefan Gheorghiu”

Călătorie

În iederă se face somn
Și-i verde talpa de sîni,
Lîngă fîntina din poveste
Domnițele mai fac mătîni,
Pînd cail împușcați de lună,
Căpeștrele de abur singă
De pe pîmînt de sub pîmînt
Răsare craiul de ferigă.
Un viscol se învinge-n singe
Rîmîn pe dunga nopții prins,
Îmi port picioarele prin lume
Cu-n felinar de griu aprîns.
Cunosc doar urma din potcoavă

Desene de Sorin Trușcă

Veșmintul care arde-n șal
Casa mea-i plecări de prieteni
Tot coborînd din col în col.
Ajung la un țînut cu cuci
Ce cîntă înfrînzirea rîmîi,
În iederă se face somn
Și-i verde talpa de sîni.

GHEORGHE PARIA

Macii vii

Numai unde talpa pîmîntului brîzdată se atîă de trupul eroilor morți și vii și unde ceasul apelor s-a albăștit de ochii înlăcîmîți ai femeilor lor.

Nicolae Sava

Numai unde iarba declurilor
cîzută în luptă eternă cu armatele de
mărcăni
și unde cîrbîi ostensec de griu
— sudoare a nopților hătuite de gloante —,
numai unde capii simt în adîncul singelui
bătrînii sculptînd stilpii ce sprijînă cerul,
dintotdeauna izvorînd un belșug de rouă
fierbinte
peste lutul înșind sub lova marilor istorii,

Numai pe pîmînturile care îngrișesc muzeele
de deasupra și din pîntecul lor,
unde glășuiesc lumina eroilor
înfomețați de piinea zăpezii,
numai acolo PATRIA

de care simtem hădîniți iëvește la porțile
anatimpurilor
veșnicia macilor vii.

MARIAN CONSTANTINESCU

Autoportret

și mă numesc
vîrstă lăsoată-n așteptare
cu arele iubirii prelungite-n trup,
de la cuvînt și pînă la negare
de cite ori se-nchipea un zbor,
sînt lunecarea păsării rînlite
de neștîutul toamnei vinător
în cripi port alceale rivînte

ION BALA

Gravură

Și floarea stranie ce-o port în mină
se face umbră peșterii pleoapa tot,
din somn mai poate astfel să-mi rîmînd
un ciob rotund prin care pot vedea

cum vin mîhnirile urzîndu-se-n cuvînte,
cum miini albăstre-nceară să alinte
cea timpîl grea de cite sînt închise
într-o tîcerea cu bătăi precise.

Căci floarea stranie ce-o port în mină
ne este amîndurora stîpînă
chior docă prevăștește-n chip de rod
iubirea noastră spînzurată-n pod.

GABRIELA HUREZEAN

Gest

Mi-am semănat amintirile
în griul ce crește;
sămînta înălțită
m-a legat de pîmînt.

CORNEL GALBEN

Patriei

Pîmînt din semințe
rod de lumină
pe cerul tău — vitrolu
de iubire
curgînd și arzînd
în fîntini
cu strigăt de drogoste
Singeal — cantur de străbun
coboară din templul Carpaților
cu dotinî oscunese-izvoare
pe drumul inimii de bărbat
îmens poam al pădurilor...

DAN FILIPESCU

Ferice este clipa cea!

Tabloul este gata.
Am desenat o casă cu ferestre în lumină.
Miine voi face altul.
Cu siguranță, aceeași casă
cu largi ferestre în lumină.
Și tot așa (chiar orb de-oi fi)
în fiecare zi o casă
voi înlăța cu trudă
lăsîndu-mi sufletu-mi pe-o treaptă
în afară,
să scarmone-n adîncul vremii
pînă va da de casa mea adevărată...
Ferice fie clipa cea!

ION MĂRZAC

Spiritul manuscriselor

Urmare din pag. 1

ja și truda Uniunii scriitorilor, începînd încă din anul 1948, academicianul D. Poniștescu-Perpessicus a încununat acest eșort, adăugînd și pe al său personal, înființînd, împreună cu un restrîns grup de cercetători, în anul 1953 actualul Muzeu al literaturii române.

Acestă muncă, începută cu ani în urmă, este azi continuată și încununată de noi satisfacții și achiziții materiale de o deosebit interes documentar, îmbogățînd zăstrea muzeului. Astfel, în actuala decada va fi inaugurat în premieră, Atelierul de lucru, ultimul atelier de lucru, al poetului Macedanski. De asemenea, va fi reconstituit, cu eșoarea atmosferă sfîntă de lucru, liniște și măiestruoasă amintire, ultima cameră de lucru a lui Sadoveanu.

Prezentarea expoziției de barză va fi făcută într-o nouă ediție, ne spune directorul Muzeului, Al. Oprea, avînd 11 săli de literatură română, cuprînzînd facsimile de manuscrise, ediții princeps, scrisori, fotografii, și altele documente etc., dovezi de literatură, de viață literară de la origini și pînă în prezent. Se înfiță, tatodată, Sanctuarul cărții, unde „cartea veche, cartea rară” își găsește liniștea, unde și-au găsit locul cuvenit cărțile ce-au aparținut cîndva poetului George Cosbuc, lui Delavrancea, Pompiliu Constantinescu și alții.

În semn de omagiu față de mentorul perpetuu al acestui Muzeu, Perpessicus, seria acțiunilor decedate muzeului va mai cuprinde și o acțiune la Brăila: Vărnăsoara expoziției „Perpessicus — o viață închinată culturii românești”, acțiune organizată în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Brăila.

Uniunea scriitorilor își aduce, și de această dată, ajutorul colaborînd la realizarea unor dezbateri pe diferite teme, sau prin participarea unor prestigioși

poeti contemporani care vor da glas unor texte, adevărate „profesii lirice de ieri și de azi”, texte ale scriitorilor din trecut, apărute în revista „Manuscriptum”. Această revistă a inițiat și decernarea Premiilor „Perpessicus”. De asemenea, după 13 ani, se reia Ediția „Eminescu” print-o avangardieră editorială — Mihai Eminescu — Opere, vol. VII, în colaborare cu Editura Academiei R.S.R. Radiodifuziunea română își aduce și ea aportul la diversificarea acțiunilor prin inițierea unui concurs „Cine știe cîștigă” pe tema „Literatură clasică a celor trei decenii”. La toate aceste inițiative adăugăm și recitalul corului „Madrigal” cu un repertoriu muzical înscris din versurile celor mai conștinți poeți români, de asemenea, deplasările în mijlocul oamenilor muncii din întreprinderile bucureștene, sau în mijlocul co-

operatorilor comunei Vaideeni, județul Vîlcea.
Nu am epuizat lista acțiunilor întreprinse de colectivul Muzeului literaturii române cu prilejul sărbătoririi celor 20 de ani, de neîntreruptă activitate, dar nu intențîm să le și epuizăm. Nu rîmîn decît, ca începînd de vîneri 21 octombrie a.c., cei ce doresc să fie martorii și invitații Muzeului să se elature mai vechilor lui spectatori și participanți la aceste încîntate acțiuni.

Decamdată, prăgătirile sînt în toi, la muzeu e mare lașotă, sîlile își prăgotesc atmosfera, lumina, cîntăre își redeschid fișele la paginile noi, iar ofișele își întregesc grafia, apelină la o varietate dramatică atracșoasă. Toate acestea nu vin decît să sublinieze căldura și preocuparea permanentă, angajată a celor ce prăgotesc sărbătorirea și omagierea multor ani de muncă, de inițiativa entuziaste în viața noastră culturală.

sport

Numărătoare inversă

• Intîlnirea amicală cu echipa a doua a Poloniei a fost binevenită și pentru că l-a temperat pe cel care, după victoria cu 8-1 asupra Greciei, ajunsese să creadă că fotbaliiștii români nu mai au nimic de făcut. Iată că, înlînzindu-se cu o echipă bună, cu o orientare tactică modernă, puternică și ambicioasă cum a fost B-ul polonez, naționala noastră s-a dovedit a fi mai slabă decît se așteptau suporterii ei cei mai sceptici. Mai mult, schimbările făcute în timpul jocului, în care rezervele au apărut pe posturi improvizate, nu au avut darul să ne înștească. Dimpotrivă, ele au accentuat jocul improvizat, cu număratele pare date la adversar, fără ideile tactice împelzi, fapt ce le-a convenit joculor din ce în ce mai ieșite spre sfîrșitul jocului, cînd s-au înmulțit mingile trimise acasă. Ceea ce însă a impresionat foarte neplăcut a fost „slăbiciunea” generată a jucătorilor noștri, în poșta lăptului că unii dintre ei păreau să se fi îngrăpat pe lîngă o bătă, constatînd căre ridică problema de cantonament de pregătire, înțel abia se mai pîncea. Au fost faze în care jucătorii polonezi păreau să treacă pe lîngă ei, cum trece acceleratul pe lîngă o bătă, constatînd căre ridică problema de cantonament de pregătire, înțel abia se mai pîncea. Au fost faze în care jucătorii polonezi păreau să treacă pe lîngă ei, cum trece acceleratul pe lîngă o bătă, constatînd căre ridică problema de cantonament de pregătire, înțel abia se mai pîncea.

În primul rînd a angajamentului în joc al echipei naționale, a mobilizării exemplare a tuturor jucătorilor pentru obținerea unor rezultate de prestigiu în vîntoarele partide decisive, pentru calificarea în rîndul celorlalte mai bune echipe din lume. Să nu uităm că echipa României păștează în continuare prima șansă de calificare în grupă prin cele două victorii prețioase cucerite în sezonul anterior. Dar cum jocul într-o „grupă triumfătoare” unde la egalitate de forțe unele avantaje tradiționale dispar, calificarea încă nu s-a decia. Jucătorii noștri trebuie să înțelegă că, fără să se „bătă” din prima și pînă în ultima secundă, o pot pierde spre marea dezamăgire a noastră, a tuturor. Pentru că, să le amintim propriile lor fapte, toamă atunci cînd au înteles avest lucru, cînd s-au așezat total, cu dirigenții și talent, renunțînd la comoditate și la mentalitatea precară a jucătorilor de „miușă” de a sta cu mințile în sold de cite ori nu le „iese”, fotbaliiștii noștri au reușit să se împună și să urce în clasamentele oficiale și neoficiale ale fotbalului. A mai rămas puțin timp pînă la partida de la Madrid, sperăm însă că întreg lotul reprezentativ (în care li cuprîndem absolut pe toți cei care fac parte din el, jucători, antrenori, medici, masajeri, etc.) și cluburile care dau jucătorii naționalei vor face totul ca după meciul de la 26 oct., șansele noastre de calificare să fie încă întregi. Reprezentativii fotbalului nostru trebuie să știe că le vor fi alături, în aceste momente, milioane de suporteri și că, deci, acolo, pe teren, în apra încleștate cu naționala liberă și cu unor decî tehnicienii noștri. De la această luciditate spaniolă apare însă și plussul lor de superioritate, care nu poate fi contracarat decît dînd jucătorii români conștința de sine a valorii lor sportive și a forței echipei din care fac parte. La Madrid meciul va fi greu, dar jucat cu hotărîre, tehnicitate și dărîtă, el poate decide calificarea cu un ceaș mai devreme.

Discobol

Premiul Nobel pentru literatură, 1976

vicente aleixandre

Se născu în Sevilla, în aprilie 1908... S-a născu în Sevilla, în aprilie 1908...

Pentru cine scriu

Pentru cine scriu? mă-ntreba cronicarul, gazetarul sau, pur și simplu, curiosul. Nu scriu pentru domnul cu vestă spicată...

Dar scriu, de-așezăm, și pentru scrieri. Pentru cel ce cu ochii închii și-a aruncat asupra unei linii și s-a născu... Scriu pentru cel ce v-a-născu ca un lum de soare...

In românește de Teodor Bals

revista straina

● UNIUNEA SCRITORILOR BULGARI a decretat premiile pentru cele mai bune cărți apărute în 1976... ● MAI MULT DE 100 DE PORTETE... ● REFGIZORUL POLONEZ WALDEMAR PODGORSKI...

celebru doar prin ironia versurilor din simfonie... ● HUMPHERY CARPANTER... ● ANSAMBLUL POLONEZ "MARANUSZKA"...

cultura romaneasca in lume

● AFLAT LA CEA DE A DOUA EDITIE, Festivalul International de Teatru pentru copii și tineret organizat de A.I.T.E.L. (Asociația Internațională de Teatru pentru Copii și Tineret) a reunit la Cardiff...

● CARIERA ROMANEA A PENTRU LITERATURĂ... ● LA UNIVERSITATEA BUCUREȘTI... ● IN VENEZIA...

● IN AMERICA LATINA... ● IN CANADA... ● SOCIETATEA LES ANS DE PANAY...

● PREMIUL SI MERITA... ● ANSAMBLUL POLONEZ "MARANUSZKA"...

● PREMIUL SI MERITA... ● ANSAMBLUL POLONEZ "MARANUSZKA"...

Spiritul popoarelor se reînnoiește mereu

Evangelos Moutzopoulos, rector al Universității din Atena, nu a împlinit încă patruzeci de ani, dar a scris deja aproape douăzeci de cărți...

— Care sînt, după dumneavoastră, relațiile greco-române în trecut și cum s-ar putea prezenta ele în viitor? — Ele evidente că relațiile între cele două țări au fost foarte strînse în trecut...

— Am citit recent „Dialogurile într-o mină”... — Iubesc această carte, așa cum drag îmi este spiritul care îl animă pe autor...

— Profil de omie, ce să vă mărturisesc surpriza mea în contact cu realitățile grecești în general și nu doar — cum era firesc — cu personalitățile de mare... — Înțeleg foarte bine surprinderea dumneavoastră...

Traiecte antropologice, azi

reper Gilbert Durand... Dintre disciplinele e-pistemicului, antropologia a înregistrat în ultimele decenii alături de evoluția a fost favorizată și de statutul interdisciplinar... Paul Dugneau

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dragoș Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), Teodor Bals (secretar responsabil de redacție)

REDACTIA: București, Piața Școlii Nr. 1, tel. 17 32 09... ADMINISTRATIA: Calea Victoriei Nr. 115, tel. 50 74 96... ABONAMENTELE: 3 luni — 13 lei; 6 luni — 26 lei; 1 an — 52 lei... Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCOLII”... Paginător Nicolae Ion